

A Hivatásos Tehergépjármű Vezetők Független Szakszervezetének állásfoglalása a 3,5 tonna feletti közúti árúfuvarozásban résztvevő tehergépjármű vezetők szakmai és alap bérezési besorolásáról.

A tehergépkocsi vezetők – kamionsofőrök - bérezésével kapcsolatos visszasságokhoz vezethet, hogy a hatályos jogszabályi környezetben nem található olyan egyértelmű szabályozás, ami a szakma bérezését megnyugtatóan rendezné. Lényegében a szerteágazó joganyagból, eseti döntésekből lehetséges következtetni arra, hogy a munkakör betöltése valójában milyen fokú (alap-,közép-, és azon belül pl, középfokú szakképesítés) képzettséget kíván meg a munkavállalótól. Jelentősége a konkrétabb meghatározásnak azért van, mert amennyiben a munkakör betöltése magasabb, mint alapfokú képzettséget ír elő a munkavállalónak, úgy bérezését a személyi alpbér helyett a garantált bérminimum alapján kell meghatározni.

A 703/2021 (XII.15.) Kormányrendelet 2. § (2) bekezdése szabályozza a garantált bérminimum legkisebb összegét. Egyúttal meghatározza azt a követelményt is, melyet a Kúria 2019. január 28. napján, tárgyaláson kívül hozott határozata is tartalmaz, az Mfv.III.10.077/2018-as számú ügyben. Eszerint a garantált bérminimum alkalmazásakor két követelménynek kell teljesülnie együttesen:

1. 2. § (1) A teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló részére megállapított alpbér kötelező legkisebb összege (minimálbér) a teljes munkaidő teljesítése esetén 2022. január 1-jétől havibér alkalmazása esetén 200 000 forint, hetibér alkalmazása esetén 45 980 forint, napibér alkalmazása esetén 9200 forint, órabér alkalmazása esetén 1150 forint.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározottaktól eltérően a **legalább középfokú iskolai végzettséget vagy középfokú szakképzettséget igénylő munkakörben foglalkoztatott** munkavállaló részére alpbérként megállapított garantált bérminimum a teljes munkaidő teljesítése esetén 2022. január 1-jétől havibér alkalmazása esetén 260 000 forint, hetibér alkalmazása esetén 59 780 forint, napibér alkalmazása esetén 11 960 forint, órabér alkalmazása esetén 1 495 forint.

2. A munkavállalónak minimálisan középfokú iskolai végzettsége-, vagy középfokú szakképzettsége kell legyen, valamint a középfokú végzettség a munkakör betöltésének feltétele is egyben.

Így a munkaköri leírásnak véleményünk szerint nem kell kifejezetten tartalmaznia, hogy a középfokú végzettség (szakképzettség) megléte is kötelező. Amennyiben a körülmények mérlegelése alapján egyértelmű, hogy a végzettség hiányában nem tölthető be az adott munkakör, úgy véleményünk szerint a munkavállaló jogosult a személyi alpbér helyett garantált bérminimumot igényelni. Jogai érvényesítése céljából végső soron bírósághoz is fordulhat a munkaadójával szemben.

A tehergépkocsi-vezetőnek munkaköre ellátásához rendelkeznie kell C vagy C+E kategóriájú gépjármű vezetői engedéllyel, és GKI vizsgával, melyhez a képzést kizárólag iskolán kívüli képzésben, szervezett tanfolyamon szerezhető meg.

A GKI tanfolyamot és a vizsgát ötévente meg kell ismételni.

A tandíj, és vizsgadíj befizetése és tanfolyam teljesítése után, vizsgabizottság előtt sikeres vizsgát kell tenni ahhoz, hogy a résztvevők tanúsítványt szerezzenek.

A GKI igazolvány meglétével lehetséges kiváltania "Sofőr kártyát" ami lehetővé és jogosulttá teszi a tachográf menetíró készülék használatára.

Véleményünk szerint a tanfolyam elvégzése és a sikeres vizsga, a szükséges szakképesítés megszerzése, alsó középfokú szakképzettséget eredményez.

A Kúria hivatkozott eseti döntésében kifejtette:

“Az OKJ 2. táblázat a 32. szakképzési szintet értelmezi, amely szerint: alsó középfokú szakképesítés, amely alapfokú iskolai végzettségre vagy a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott bemeneti kompetenciákra épül, iskola rendszeren kívüli szakképzésben szerezhető meg. Az OKJ megkülönböztet: 32. szintet, azaz alsó középfokú szakképesítést, **33. szintet, azaz alsó középfokú szakképesítés-ráépülést (alapfokú iskolai végzettsége igénylő iskolarendszeren kívüli szakképzésben szerezhető meg)**, 34. szintet, azaz középfokú szakképesítést (32. és 33. szintektől eltérően jellemzően iskolarendszerű szakképzésben szerezhető meg), és 35. szintet, azaz középfokú szakképesítés-ráépülést (jellemzően iskola rendszerű képzésben szerezhető meg). Tehát a középfokú és az alsó középfokú képzés nem azonos képzettséget takar, alapvető különbség a két képzettség között, hogy az alsó középfokú szakképesítés iskolarendszeren kívüli képzéssel, a középfokú szakképesítés iskolarendszerű képzéssel szerezhető meg. A jogszabályok fogalmi rendszerének egybevetéséből következően különbséget kell tenni iskolarendszerű oktatásban – szakmunkásképző, szakképző oktatási intézményben – megszerezhető szakmunkás/szakközépiskolai bizonyítvány, mint iskolai végzettséget tanúsító bizonyítvány, valamint iskolarendszeren kívüli szakképzés (tanfolyami képzés, OKJ képzés) keretében, jogszabályban meghatározott, illetve hatóság által szabályozott tartalmú és célú képzés között, amelynek eredményeként hatóság által meghatározott tevékenység folytatására feljogosító irat (igazolás, oklevél stb.) kiadására kerül sor. A szakképesítéshez kötött munkakörök – az adott munkakörre vonatkozó jogszabály szerint – más-más fokú, illetve szintű szakképesítéssel tölthetők be, így a jogszabály előírhatja, hogy pl. legalább középfokú szakképesítéssel kell rendelkezni az adott munkakör – esetünkben tehergépkocsi-vezető-betöltőjének.

A vonatkozó jogszabályokból ugyanis nem vezethető le, hogy az alsó középfokú végzettség ne minősülne legalább középfokú végzettségnek a garantált bérminimumra jogosultság szempontjából.”

A tehergépkocsi vezetők esetében középfokú szakképesítésről beszélhetünk a FEOR meghatározása alapján is, eszerint:

8417 Tehergépkocsi-vezető, kamionsofőr

Benzin vagy dízel üzemű járműveket vezet áruszállítási céllal bel- és külföldi útvonalakon.

Feladatai:

1. a mindenkori KRESZ-nek, valamint a biztonsági előírásoknak és utasításoknak megfelelően a gépjármű vezetése;
2. tehergépkocsi rendeltetési helyre történő vezetése, a rakomány károsodásmentes szállítása;
3. rakodási feladat irányítása, a rakomány átadása, illetve átvétele, a tehergépkocsira felszerelt csörlő vagy emelő működtetése;
4. adminisztrációs feladatok ellátása, útinapló vezetése, díjszámfejtés, pénzkezelés és elszámolás;
5. a gépjárművek műszaki állapotának ellenőrzése, a gépjármű működési zavarainak, hibáinak meghatározása, behatárolása, a kisebb hibák javítása, a gépjármű rendszeres ápolása.

Jellemző munkakörök:

- Árufuvarozó (gépkocsivezető)
- Áruszállító (gépkocsivezető)
- Áruterítő gépkocsivezető
- Autómentő
- Bútorszállító fuvarozó
- Dömpervezető
- Kamionvezető
- Mobilkönyvtár járművezetője
- Teherfuvarozó
- Trélervezető

Másik meghatározás szerint az alábbi képzettségek és a korábbi szabályozásnak megfelelő OKJ-s képzések kategorizálhatóak **(tekintettel arra, hogy OKJ-s képzések lehetősége időközben megszűnt)**:

- 1. alapfokú szakképesítés** - befejezett iskolai végzettséget nem igénylő, speciális szakiskolai képzésben, Híd II. program keretében, vagy iskolarendszeren kívül megszerezhető szakképesítések. OKJ számuk 2-vel kezdődik.
- 2. középfokú szakképesítés - alapfokú végzettséghez, esetenként középfokú végzettséghez kötött szakképesítések. OKJ számuk 3, 52, vagy 53 kezdetű.**
- 3. emelt szintű szakképesítés** - érettségi végzettséghez kötött, elsősorban iskolai rendszerű szakképzésben szerezhető szakképesítés. OKJ száma 54-gyel kezdődik.
- 4. felsőfokú szakképesítés** a felsőoktatásban szerzett szakképesítés. 55-tel, 6-tal, vagy 7-tel kezdődő OKJ számmal rendelkeznek.

A munkakör betöltésének szakmai feltételei az alábbiak:

Tehergépkocsi-vezetői alapképesítés:

Azok a gépjárművezetők, akik 2009. szeptember 9-ét követően "C" kategóriájú és/vagy "C1" alkategóriájú, továbbá "C1+E" és/vagy "C+E" kombinált kategóriájú vezetői engedélyt szereznek és annak megfelelő kategóriájú járművet kívánnak közúton vezetni, tehergépkocsi-vezetői alapképesítés megszerzésére kötelezettek.

Tehergépkocsi-vezetői továbbképzési képesítés:

Azok a gépjárművezetők, akik 2009. szeptember 9. előtt már "C" kategóriájú és/vagy "C1" alkategóriájú, továbbá "C1+E" és/vagy "C+E" kombinált kategóriájú vezetői engedéllyel rendelkeztek és annak megfelelő kategóriájú járművet kívánnak közúton vezetni, tehergépkocsi-vezetői továbbképzési képesítés megszerzésére kötelezettek.

Fentiek alapján megállapítható, hogy a tehergépkocsi-alapképesítésre ráépülő továbbképzési képesítés alapján középfokú szakképesítésről beszélhetünk.

Összegezve a tehergépkocsi-vezető munkakör betöltéséhez középfokú szakképesítés szükséges, mely áll a C+E jogosítványt magában foglaló vezetői engedélyből, mely alapképesítésnek tekinthető, valamint az alapképesítésre ráépülő továbbképzési képesítésből, mely a Kúria döntése alapján iskolarendszeren kívül szerzett alsó középfokú képesítés, GKI vizsga.

Visszautalva a korábbiakra, álláspontunk szerint a tehergépkocsi-vezető munkavállalók bérezését a középfokú végzettségű munkavállalók bérigényéhez kell igazítani, - akkor is amikor a munkaadó a munkakör betöltéséhez nem írja elő a középfokú szakképzettséget, de feltételként előírja a C + E gépjármű vezetői kategória és a GKI vizsga (igazolvány) meglétét - esetükben a garantált bérminimum alkalmazása az irányadó.

Budapest 2022.02.28

HTVFSZ